

EDITORIAL

VAN DIE REDAKSIE

Die Eerste Skof

Dat daar probleme sou wees om 'n mediese skool in Bloemfontein tot stand te bring, het almal geweet. Dat daar steeds nuwe probleme opduik is alte seker, en daar kan verwag word dat die toekoms ook nie 'n paadjie sonder duwweltjies sal wees nie. Maar alle struikelblokke ten spyte het die Bloemfonteiners skouer aan die wiel gesit en siedaar, ons het nog 'n mediese skool om in ons dringende geneeskundige behoeftes te voorsien. Die eerste voorgraadse studente sal binne 'n jaar of wat afstudeer, en intussen woel en werskaf dit reeds wat nagraadse studie en navorsing betref.

Toe ons oorspronklik genader is met die versoek om 'n volle uitgawe van die *Tydskrif* opsy te sit vir die herdenking van die vyfjarige bestaan van hierdie nuwe mediese skool, het ons geneig om kleinkoppie te trek, en ons eerste reaksie was dat ons, soos Paulus van ouds, hier met voortvarendes te doen het. Om vanuit een sentrum 'n hele uitgawe van die *Tydskrif* vol te skryf is nie kinderspeletjies nie, en 'n terugblik op die slingerpad van die redaksie toon talle uitgebrande hopies as waar kollegas te groot vure aangesteek het voordat hulle seker was van voldoende brandhout. Hier het een 'n reeks artikels oor 'n gegewe onderwerp voorgestel, en na die tweede manuskrip was sy blus uit. Daar het 'n groep gevra vir 'n gereelde weeklikse rubriek wat na die eerste twee of drie verskynings in die niet verdwyn het. En so voort.

Dit het 'n rukkige geneem voor die eerste manuskripte ons bereik het, en aanvanklik het dit ietwat stampend en stotend gegaan, maar week na week het meer en meer artikels aangekom, en die straal het al dikker geword. Ons bedenkinge was volkome ongegrond en eerder as om te sukkel om voldoende materiaal te kry om 'n uitgawe te vul, moes ons

bak staan om die manuskripte te hanteer, en op 'n gegewe moment moes ons halt roep: 'So nou, asseblief. Ons wil 'n *Tydskrif* publiseer—nie 'n boek uitgee nie!' Ons lesers kan nog voor hulle begin lees solank die gewig en dikte van hierdie uitgawe met ander vergelyk.

Een ding staan soos 'n paal bo water: Bloemfontein Mediese Fakulteit is 'n besige plek. Te oordeel na die verskeidenheid van navorsing wat aangepak word en onderrigmetodiek wat aan die orde van die dag is, skyn dit of 'n spangees van geesdriftige samewerking tot stand gebring is, en wie ook al daarvoor verantwoordelik is verdien alle lof en ondersteuning. Ons het 'n vermoede wie dit is.

Ons het al in die verlede verskeie sulke spesiale uitgawes aan spesifieke instansies gewy, en daar verskyn vroeg volgende jaar weer een. Dit is egter die eerste keer dat 'n uitgawe van die *Tydskrif* aan 'n mediese fakulteit afgestaan word wat eintlik na regte nog nat agter die ore behoort te wees. Iemand het daar 'n groot afdrooghanddoek byderhand gehou, en ons wens die Dekaan, professor François Retief en sy personeel en studente, sowel voorgraads as nagraads, van harte geluk met hul prestasie sover. Wanneer hul eerste student se naam op die mediese register geplaas word, gaan dit vir hulle 'n groot dag wees, soos dit vir iedere nuwe fakulteit altyd 'n vreugdevolle geleentheid is, en ons sal sorg dra dat dit nie onaangekondig verbygaan nie.

Die Universiteit van die Oranje-Vrystaat het 'n indrukwekkende voorbeeld gestel, en ons wag met ongeduld die aankondiging van die volgende fakulteit se geboorte af. Dan sal ons die vader, wat natuurlik die Rektor sal wees, kan aanraai om daar in Bloemfontein te gaan kyk hoe om kind groot te maak.

Killing the Girl Next Door

People who go to war, our admirable police force and those who daily undertake tasks known to be hazardous, must accept the risks to which they are exposed. Violence and even violent death may be said to be their stock-in-trade. We lament our war dead and we hold commemorative services in their honour, remembering their bravery and the unsettled times of their deaths. And we forget that the carnage of the Second World War, as far as loss of life to South Africa was concerned, is as nothing compared with the death toll on our roads.

Is there a reader of the *Journal* who has not already experienced the heart-rending frustration at the death of a beloved one who so senselessly had to lay down his or her life in a car accident? One cannot hide behind the thought that it is only those who drive at reckless speeds in supercharged cars who are at risk, and that the average motorist is safe and need have no worries about himself or his kith and kin. One arrives home to hear that it is the girl next door who lost her life—that child who only a few hours previously had so charmingly asked whether she might pick a rosebud from one's garden.

Soldiers are taught combat techniques, our police are armed and factory workers wear special protective clothing, while we take to our cars without even the elementary precaution of fastening the seat belt. 'It cannot happen to me.' It not only can, but it more likely than not will happen. Is there really nothing that we can do about this frightening carnage? Yes, there is—the knowledge is there, and the means to implement it; all that is lacking is the will to put it into practice. And it is strange that

that lack of impetus is seemingly immune to even the rudest shocks. The casualty officer who has struggled for hours with an accident victim with a battered face which is an almost direct result of not having fastened his safety-belt, goes off duty with a grateful sigh—and fails to fasten his own safety-belt. The man who stops at the scene of an accident to see whether he can render assistance, or merely to gloat ghoulishly, gets into his car, drives on—and exceeds the speed limit. A road worker who has lost a son in a motorcycle accident comes to the end of his shift—and leaves an unfilled pot-hole in the road to be attended to the next day. Will we never learn?

Our schools do their best to teach our children the rules of road safety, but if the mortality and morbidity figures are to be taken into account, the number of hours spent on such teaching should be trebled and quadrupled. The mother who takes her child shopping wonders how to keep the youngster occupied, and gives him a book to page through. Why not play a game and ask him to spot the traffic mistakes that could lead to dangerous situations?

Perhaps we are too inclined to quote gruesome statistics at one another; statistics that lose impact in retelling and do not bring the cardinal fact home to everyone: namely, that *you* may be part of the statistics, not next year or at some time in the nebulous future, but within a few minutes. The good neighbour warns the pretty girl next door to have the faulty electric cord of her hairdrier seen to, and ignores the fact that she drives to work in a quaint little buggy with no brakes to speak of.
